



HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14086

Tarih : 25.09.2025

34292

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

Rize'nin Çamlıhemşin ilçesinde 20 Eylül 2025 tarihinde başlayan yoğun yağışlar, Fırtına Vadisi boyunca sel ve heyelanlara yol açmıştır. Bu felaket, Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF) tarafından Avrupa'da acil korunması gereken 100 ormandan biri olarak tanımlanan, doğal sit ve korunan alan statülerine sahip bu hassas ekosistemde ciddi tahribata neden olmuştur.

Felaketin etkilerini artıran en önemli faktörlerden birinin, vadide yürütülen yol ve inşaat faaliyetlerinin dere yatağı ve yaban hayatı üzerindeki baskısı olduğu yönünde ciddi iddialar bulunmaktadır. Özellikle Çamlıhemşin-Ayder yolu inşaatı kapsamında dere tarafına örülen istinat duvarları ve yamaçlara yapılan yüksek duvarlar nedeniyle yaban hayatı geçişlerinin fiilen kesildiği belirtilmektedir. Projede bu sorunu giderecek ekolojik geçit, menfez veya yaban köprüsü gibi çözümlerin öngörülüp öngörülmediği ve işlevselliklerinin denetlenip denetlenmediği belirsizdir.

Bununla birlikte, Devlet Su İşleri (DSİ) tarafından denetlenmesi gereken dere yatağına yönelik kesit daraltma, dolgu ve istinat duvarı gibi müdahalelerin gerekli hidrolojik hesaplamalar ve taşkın risk analizleri çerçevesinde yapılıp yapılmadığı kamuoyu tarafından bilinmemektedir. "Yeşil Yol" projesi kapsamında üst kotlarda yapılan yol çalışmalarından çıkan hafriyatın meralara ve yamaçlara döküldüğü, bu malzemenin de yağışlarla dere yataklarına taşınarak hem su rejimini bozduğu hem de kirliliğe yol açtığı iddiaları mevcuttur.

Ayrıca, Badara Yaylası çıkışında ve bağlantı yollarında yapılan orman kesimlerinin hangi izinlere dayandığı, kesimlerin korunan alanlarla çakışıp çakışmadığı ve oluşan habitat kaybının telafisine yönelik bir rehabilitasyon programı olup olmadığı konularında şeffaf bir bilgilendirme yapılmamıştır. Vadideki atıksu deşarjlarının, nesli tehlike altındaki türlerden olan deniz alası popülasyonu üzerindeki etkileri ve bu türe yönelik koruma eylem planlarının akıbeti de endişe konusudur. Bu çerçevede, Bakanlığınızın sorumluluk alanına giren bu hayati konularda kamuoyunun aydınlatılması zaruridir.

Bu bağlamda;

1. Yol şevlerinde yüksek duvarlar ve dere tarafında istinat duvarları ile yaban hayat geçişlerinin fiilen kesildiği iddiası doğru mudur? Projede ekolojik geçit/menfez/yaban

köprüsü çözümleri öngörülmüş müdür? Bu geçitlerin işlevselliği sahada denetlenmiş midir?

2. Dere yatağına müdahale işlemleri (kesit daraltma, istinat, dolgu, geçici derivasyon, malzeme depolama) Proje Tanıtım Dosyası/Revizyon belgelerinde açıkça tanımlanmış ve DSI'den taşkın kontrol/ıslah onayı ile hidrolik kesit-debi hesapları alınmış mıdır?
3. Yol şevlerinde yüksek duvarlar ve dere tarafında istinat duvarları ile yaban hayat geçişlerinin fiilen kesildiği iddiası doğru mudur? Projede ekolojik geçit/menfez/yaban köprüsü çözümleri öngörülmüş müdür? Bu geçitlerin işlevselliği sahada denetlenmiş midir? Denetim tutanakları ve uygun görüş yazıları mevcut mudur? Mevcutsa nedir?
4. Deniz alası ve alabalık gibi türlerin vadideki Tür Koruma Eylem Planları, uygulama sonuçları ve risk analizleri nelerdir?
5. Badara Yaylası çıkışı ve bağlantı güzergâhlarında yapıldığı bildirilen orman kesimleri hangi izin/karar çerçevesinde gerçekleştirilmiştir? Kesim planları ve koordinat bilgileri nelerdir? Kesim miktarı (m³), tür kompozisyonu ve yaş sınıfı nedir? Teslim/tesellüm ve satış kayıtlarını kamuoyu ile paylaşacak mısınız?
6. Kesim alanları korunan alan statüleriyle çakışıyor mu? Varsa Koruma Kurulu ve Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü uygun nelerdir?
7. Meydana gelen habitat kaybı/erozyon/sediman taşınımı için öngörülen rehabilitasyon-ağaçlandırma/erozyon kontrolü programlarının süresi, bütçesi ve izleme kriterleri nedir?
8. 2023-2025 arasında Badara Yaylası çevresinde verilen tüm kesim/temizlik/gençleştirme/servis yolu izinlerinin lokasyon-amaç-alan-miktar dökümü nedir?
9. Üst kotlardaki yolların inşasında çıkan hafriyatın meralara/şevlere dökülmesi ve yoğun yağışlarda dere yataklarına taşınması hususunda Bakanlığınızın tespit ve yaptırımları nelerdir? Uygulanan idari işlemlerin/yaptırımların paylaşılmasını talep ediyoruz.
10. Fauna-flora parçalanması, sediman taşınımı ve erozyona dair izleme raporları veya telafi/rehabilitasyon planları var mıdır? Varsa kamuoyuyla paylaşılmasını talep ediyoruz.
11. Fırtına Vadisi'nin WWF'nin acil korunması gereken 100 ormanı arasında olduğu dikkate alınarak, vadinin ekolojik bütünlüğünü koruma/restore etmeye yönelik özel bir plan hazırlanmış mıdır? Ekolojik dengeyi bozacak projelere izin verilmemesi yönünde kurumsal irade var mıdır?